

ONI KOJI NAS NISU MOGLI PORAZITI RATOM

1

Njihova prva ponuda bila je ona koja nas je iznenadila.
To je bilo nešto na šta nismo navikli

primeri dobre volje.

Jedni su govorili o lukavstvu
drugi o triku.

Ali većina je shvatila

drvenog konja

i njegov jednostavan natpis
kao znak da nam se sreća preokrenula.

Proveli smo konja kroz kapiju
Uneli ga među zidine
i ostavili ga na prvom proširenju grada.
Neki, najsumnjičaviji,
ostali su celu noć da ga čuvaju
čekajući da se iznutra izlije neizbežno.

Ništa se nije desilo.

Drugog dana, pregrada
skrivena u trbuhu konja
iznenada se otvorila.

Pristupili smo joj oklevajući.
Oklevajući smo je pregledali.
Prazno.

2

Dani su svitali i gasili se poviše njega.
Stajao je tu,
Izraslina posvećena našoj novoj sreći.
I kako su dani prolazili
navikli smo se na to.

Oni su otišli.
Ili smo barem tako mislili.

Nekoliko dana kasnije pred našim kapijama
novi konj
ovoga puta bez natpisa.
I ovaj prazan kao i prethodni.
Uneli smo ga
I njega ostavili na prvom proširenju.
Iscrpljeni od nošenja, otišli smo da se odmorimo.
Ali nismo uspeli.
Glas sa kapije nas je obavestio
Da se treći konj pojavio
na ulazu u grad.

Izvršili smo svoju dužnost bez pitanja.
Na kraju krajeva, takve zagonetke namenjene su
herojima, polubogovima
onima koji su – kako god okreneš – iznad nas
Ko smo mi
da postavljamo pitanja
Mi samo vučemo
Ne otežavamo. Ni ovaj put
Niti ijedan naredni
Kod četvrtog, ni petog, desetog šupljeg konja.
I njih smo vukli
Ostavljajući ih u raznim delovima grada.

Trudimo se da se ne naviknemo na to.
Neprestano negujemo svoje iznenađenje.
Jer mi znamo.
Kada sve ovo postane rutina
Može se ispostaviti da je jedan od konja – po prvi put –
ispunjen osvajačima.

3

Sada bezbedni i zbunjeni
Okruženi smo šupljim konjima
I opkoljeni
upadima koji se nikada nisu dogodili.
Ulice su zakrčene, trгови puni
Prestali smo da dovlačimo šuplje konje
u grad.

Sklanjamo ih
ostavljamo na plaži.
A život je nepodnošljiv od tolike gužve.
Ne krivimo one koji su napustili grad
i nastanili se u šupljim konjima na plaži.
Noću naš glas odjekuje
u drvenim kovčezima, na pustim ulicama.
Odjeci trenutka trijumfa
što se sada vraća kao ruglo.

Grad se ispraznio. I ja odlazim.
Idem za svojim.
Drveni konj
i naša promenljiva sudbina.
Još jedan preokret.

Oni koji nas nisu mogli poraziti
ratom
Konačno su nas sraznili
dobrim namerama

ZUB VUČJAKA

Proveo sam detinjstvo
Hraneći zlatnim ribicama vučjaka
Toliko je porastao
Da više ne mogu da ga vidim

Gde god da odem prati me
Kao horizont
Kao starost.

Okrenem se da ga pogledam. – Nema ga.
Uzvikujem njegovo ime.
– Ništa.
A ipak je tu.

Nikada se nismo sreli, a ipak,
Stalno uspeva.
Uvek je na odredištu
Pre mene.

Rastrgnuće šta bilo.
 Uništava sve što stoji.
 Tera svet od mene.

Uvek korak ispred.
 Osveti se za svaki moj cilj.
 Poništava mi sve izgledе.
 Dok ja stignem on je otišao.
 Ne rizikuje.
 Uništenje
 To je njegov način da mi dokaže da postoji.

Noću čujem njegove korake.
 Zaključan u mom snu urliče
 Ranjena životinja
 Čeka da osvanem.

Loše se ponašam prema njemu, znam
 To je jer životinje
 Upoznaju smrt
 S našim imenom
 A ja ne mogu da se naviknem.

Gde god da odem pratiće me
 Kao moje reči
 Kao starost.
 Naša veza je usamljenost
 Njegovo lajanje je moj put
 A zlatna ribica
 valuta utopljenika.

KANAĐANI SE OTAPAJU

Donesi ovde svoje proračune, planove i
 mape,
 ženu čije bradavice uvek pokazuju
 Sever.
 Nacrtaј veliki krug šiljkom šestara
 pravo niz odvod svega znanog.
 Raširi svoja oklevanja, ona veštačka
 odlaganja, svoje urođeno kašnjenje
 raširi ih po podu i kotrljaj se po njima

hedonistički i začudno.
Jer svaka razdaljina mora biti kršenje
vidljivog.
Stanovnici recikliraju
Zalihe nestaju
Kanađani se otapaju.

Otvori prozore dok kuvaš, da poželiš
da čas kada će se sve zgusnuti bude daleko.
Pogni se, samo se pogni za svakoga ko je prošao kroz život
s visinom ispod metar šezdeset.
Uključi toster,
onaj koji ljubav pretvara u seks.
Divljina ovde – kao doručak ili sijesta – jeste
samo trenutak u danu.
Budilnici razbešnjaju,
prijatelji otkupljuju,
Kanađani se otapaju.
Između ponavljanja
i njegovog ponavljanja
gde ivica svega što traje
susreće ono što joj daje oblik
tamo se zbir poništava.
Mi ovde...
Ajde da nastavimo.

Namaži svoje ljubavne kreme, pomiriši belinu
zavese i zapali sveće.
Doći će večeras i onda ćemo videti šta je.
Dotad svi mrtvi imaju isto ime
i to ih miri.
Zato što
ptice tuguju,
a vode nas okružuju.
To je jer
vlasnici svezuju
i ptice me uznemiruju.
To je uglavnom zato što
se pesme završavaju,
a Kanađani se otapaju.

Puštena kosa koja se mrsi, njegova je. Njegove su i oči koje dočekuju iste oči. I njegovo je lice odraz lica koje pada od početka.

To je njegov pad.

I svaki put pad koji broji, njegov je.

Uspon to potvrđuje.

Svaki vladar traje koliko i njegov pad.

VRATA

Bila je to noć kao i svaka druga. Noć kada smo opljačkani. Svi mi, žrtve istog plana, istog usklađenog pokreta. Događaj zajednički za sve. Naše iznenađenje potvrda njihovog trijumfa, kada ruka ne nalazi ništa da otključa, kada ruka koja bi zakucala ostane nespretno da visi u praznini, kada se preteće rame zaleti da provali pa se srušiš.

To je zato što su neki ljudi ukrali sva vrata grada. Istovremeno, iznenada, neopozivo. Sva vrata grada.

Zgrade širom otvorene, privatnost narušena, prolazi slobodni. Prošao rok *mojem*.

Ujutru smo se probudili obamrli. Prostor nije više imao trajanje, beskućnika nije bilo, a deca koju smo tajili iznenađeno su plesala po ulicama. Povetarac je milovao našu golotinju.

Svi smo se tada poklonili

Divljoj vladavini slučaja

GRAD USAMLJENOSTI

U ovoj četvrti isključivo žive Ničei. Iscrpljeni svojim večnim povratkom, izdižu se izvan dobra i zla, idu u romantične šetnje zverajući u idole i sumrak, crtaju brkove na Vagnerovim plakatima, glasno pričaju o grbavcu, orlu i zmiji. Oni ljube konje u usta, ljube vreme u obraze, u suštini rade ono što Ničei rade. A svitanje se osmehuje svim svojim polomljenim zubima.

Jednog dana tri Ničea pronađena su ubijena ispod stabla jabuke. Njihova tela bila su izbodena, starost netaknuta, a sve jabuke izjedene. Čak i kada su nadležni govorili o još jednom obračunu, znali smo sa dovoljno sigurnosti da je to što se dogodilo svakako važnije od običnog zapisa u novinama.

OVO MESTO

Ovo mesto je sahranjeno i zakopano duboko u sebi. Dete gleda u gradilišta. Bio je radnik u ovim krajevima, nekada, kada je bio veliki. Ostalo je malo toga, zamagljeno. Sećanje na sutrašnje godine, ožiljak na ruci, a možda i ono na šta ožiljak podseća.

Sada dete s obe ruke stisne svoju ruku. Na način na koji se ptice u snu zakače za grane. Ne da ne padnu, ne da se zadrže, već da zgrabe sve letenje koje im je preostalo od dana.

KUTIJA

Imam jednu malu kutiju u kojoj uvek nekoga kolju.

Malo veću od kutije za cipele. Malo neprivlačniju od kutije cigara. Ne znam ko, ne znam koga, ali neko se kolje. I nikakav zvuk se ne čuje (osim onda kada se čuje). Stavljam je na policu za knjige, na sto kada želim da provedem sate gledajući je, dalje od prozora da ne izbledi od sunca, ispod kreveta kada želim da se osećam nestašno. Unutra nekoga kolju, čak i kad imamo goste, čak i u nedelju, čak i kad pada kiša.

Kada sam pronašao kutiju – neću reći kako, neću reći gde – zadovoljno sam je doneo kući. Tada sam mislio da ću čuti šum mora. Ali, unutra su pokolji.

Pozlilo mi je od gužve, saznanja o dešavanjima, događanjima u kutiji. Njeno prisustvo je počelo da me muči. Morao sam da reagujem, da se oslobodim, smirim, okupam. Trebalo je doneti odluke.

Zato sam je poslao prijatelju; prijatelju kog imam samo da bih mu davao poklone. Umotao sam kutiju nevinim šarenim papirom, vezao papir nevinom šarenom trakom. U kutiji sa pismima je kutija i u toj kutiji nekoga kolju. U poštanskom sandučetu čeka da dospe u ruke mom prijatelju. Prijateljstvo koje održavam samo da bih davao poklone.

(Sa grčkog prevela Milica Špadijer)